

УДК 339.727.22.008(477)

Твердохлебова Н.Є.,

старший викладач

Назаренко С.М.,

магістр групи ЕК-62

Національний технічний університет «ХПІ»,

Харків

Проблеми формування інвестиційного клімату України

В сучасній Україні поняття інвестиції та інвестування ввійшли в науковий обіг в результаті реформування економіки на ринковий лад. Вітчизняні і зарубіжні економісти розглядають інвестиції як довгострокове вкладення капіталу в різні сфери і галузі економіки, інфраструктуру, соціальні програми, охорону навколишнього природного середовища як в країні, так і за кордоном з метою розвитку виробництва, соціальної сфери, підприємництва, одержання прибутку.

Термін «інвестиція» походить від лат. «invest», що означає «вкладати». Хоча в сучасній економічній літературі термін «інвестиції», як правило, трактується, як будь-яке вкладання коштів, яке може і не приводити ні до зростання капіталу, ні до одержання прибутку, до них часто відносять так звані споживчі інвестиції, тобто придбання предметів довгострокового користування, які за своїм економічним змістом не можуть бути віднесені до інвестицій.

В Законі України «Про інвестиційну діяльність» [1] інвестиції трактуються як всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект. Таким чином, приріст капіталу за рахунок інвестицій ми можемо назвати процесом інвестування, або інвестиційною діяльністю.

Розвиток сучасної економіки важко уявити без ефективної інвестиційної діяльності. Залучення інвестицій, у тому числі іноземних, забезпечує науково-технологічний прогрес, економічне зростання, створення додаткових та збереження існуючих робочих місць, активізацію підприємницької діяльності тощо. В той же час аналіз статистичних даних показує, що інвестиційна привабливість України досить низька. Для підвищення інвестиційної привабливості національної економіки необхідне створення сприятливого інвестиційного клімату.

У рейтингу інвестиційної привабливості країн світу International Business Compass [2], який розраховує міжнародна консалтингова мережа BDO, дається оцінка загальної привабливості кожної країни як потенційного ринку. Згідно з Індексом інвестиційної привабливості за 2016 рік Україна погіршила свій показник на 40 позицій порівняно з попереднім періодом і зайняла 130 місце зі 174 країн (2015 рік – 89 місце). Погіршення відбулося за всіма категоріями, особливо значним є падіння за економічними показниками. В першу чергу, подібні

результати обумовлені політичною кризою та бойовими діями на сході країни.

При цьому, в суб-індексі по інноваціях (кількість зареєстрованих патентів в країні) Україна на 39 місці з 85 країн-учасниць, що є непоганим результатом. Але без підтримки державою вчених та винахідників цей показник не є вирішальним, так як більшість патентів та корисних моделей не знаходять реалізації в нашій країні з причини високої собівартості.

Зазначені індекси формуються компанією BDO спільно з Гамбургським інститутом світової економіки і характеризують економічну і фінансову привабливість різних країн світу на підставі трьох основних показників: економічних, політичних і соціокультурних умов.

За даними Держстату (рис. 1) у січні-червні 2016 року в економіку України іноземними інвесторами вкладено 2859,1 млн. дол. США та вилучено 330,1 млн. дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу), у січні-червні 2015 року – 1042,4 млн. дол. США та 351,3 млн. дол. США відповідно.

Рисунок 1 – Обсяг прямих іноземних інвестицій

Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України на 01.07.2016 року становив 44790,7 млн. дол. США.

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає 83,5% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 11091,7 млн. дол. США, Нідерланди – 5769,0 млн. дол. США, Німеччина – 5447,4 млн. дол. США, Російська Федерація – 4740,4 млн. дол. США, Австрія – 2629,8 млн. дол. США, Велика Британія – 1969,0 млн. дол. США, Віргінські Острови (Брит.) – 1719,5 млн. дол. США, Франція – 1526,0 млн. дол. США, Швейцарія – 1476,5 млн. дол. США та Італія – 964,9 млн. дол. США.

Отже, Україна не є привабливою для інвестицій, водночас вона не знаходиться осторонь від світових процесів, є достатньо інтегрованою у світове господарство, а порушення макростабільності на зовнішніх ринках має свій

відголос в Україні.

На думку експертів українського офісу мережі BDO, для того, щоб переламати тенденцію погіршення інвестиційної привабливості країни, необхідні рішучі реформи, що забезпечать зростання ВВП не менш ніж на 10% щорічно. Це неможливо без детінізації економіки і формування регулятивного середовища, сприятливого для будь-якого, а не лише великого бізнесу.

Звідси витікає гостра необхідність наступних заходів:

- реальна боротьба з корупцією і подальше притягнення до відповідальності високопоставлених чиновників і крупних тіньових бізнесменів;
- очищення судової, правоохоронної і податкової систем шляхом справжньої, а не декоративної люстрації;
- максимально можлива дерегуляція і зниження податкового тягаря для малого і середнього бізнесу.

Для подальшого покращення інвестиційного клімату України актуальним на сьогодні є питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів забезпечення сприятливого інвестиційного клімату й формування основи збереження та підвищення конкурентоспроможності вітчизняної економіки.

Література

1. Про інвестиційну діяльність: закон України від 18.09.1991 № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 1.
2. Рейтинг інвестиційної привабливості країн світу International Business Compass 2016 – Режим доступу: <https://www.bdo.ua/ru-ru/news/2016/business-compass> . – Назва з екрана.